Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

4 päivänä lokakuuta 2012 *

Lentoliikenne — Asetus (EY) N:o 261/2004 — Matkustajille heidän lennolle pääsynsä epäämisen johdosta annettava korvaus — Lennolle pääsyn epäämisen käsite — Tilanne, jossa liikenteenharjoittaja peruuttaa matkustajan tarkastuskortin kyseisen lennon kanssa samanaikaisesti lähtöselvitetyn ja saman liikenteenharjoittajan liikennöimän aikaisemman lennon oletetun viivästymisen takia

Asiassa C-321/11,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Juzgado de lo Mercantil nº 2 de A Coruña (Espanja) on esittänyt 29.3.2011 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 28.6.2011, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Germán Rodríguez Cachafeiro ja

María de los Reyes Martínez-Reboredo Varela-Villamor

vastaan

Iberia, Líneas Aéreas de España SA,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja K. Lenaerts sekä tuomarit J. Malenovský, E. Juhász, T. von Danwitz ja D. Šváby (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: V. Trstenjak,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Iberia, Líneas Aéreas de España SA, edustajanaan procurador J. Bejerano Fernández,

— Ranskan hallitus, asiamiehinään G. de Bergues ja M. Perrot,

— Suomen hallitus, asiamiehenään H. Leppo,

— Euroopan komissio, asiamiehinään K. Simonsson ja R. Vidal Puig,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

* Oikeudenkäyntikieli: espanja.

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee matkustajille heidän lennolle pääsynsä epäämisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen johdosta annettavaa korvausta ja apua koskevista yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 295/91 kumoamisesta 11.2.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 261/2004 (EUVL L 46, s. 1) 2 artiklan j alakohdan, 3 artiklan 2 kohdan ja 4 artiklan 3 kohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa ovat vastakkain yhtäältä Germán Rodríguez Cachafeiro ja María de los Reyes Martínez-Reboredo Varela-Villamor ja toisaalta Iberia, Líneas Aéreas de España SA -lentoyhtiö (jäljempänä Iberia) ja jossa on kyse siitä, että viimeksi mainittu on kieltäytynyt antamasta mainituille henkilöille korvausta siitä, että se epäsi heiltä pääsyn lennolle Madridista (Espanja) Santo Domingoon (Dominikaaninen tasavalta).

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Asetus (ETY) N:o 295/91

3 Sitä korvausjärjestelmää koskevista yhteisistä säännöistä, jota sovelletaan, jos matkustajalta säännöllisessä lentoliikenteessä evätään pääsy lennolle, 4.2.1991 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 295/91 (EYVL L 36, s. 5), joka oli voimassa 16.2.2005 saakka, 1 artiklassa säädettiin seuraavaa:

”Tällä asetuksella vahvistetaan yhteiset vähimmäissäännöt, joita sovelletaan, jos matkustajalta evätään pääsy ylivaratulle säännölliselle lennolle, jolle hänellä on voimassa oleva lippu ja vahvistettu varaus ja joka lähtee [EY:n] perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluvalta jäsenvaltion alueella olevalta lentoasemalta, riippumatta siitä, mihin valtioon lentoliikenteen harjoittaja on sijoittautunut, ja riippumatta matkustajan kansallisuudesta ja lennon määräpaikasta.”

Asetus N:o 261/2004

4 Asetuksen N:o 261/2004 johdanto-osan ensimmäisessä, kolmannessa, neljännessä, yhdeksännessä ja kymmenennessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(1) Lentoliikenteen alalla toteutettavalla yhteisön toiminnalla olisi pyrittävä muun muassa varmistamaan matkustajien suojelun korkea taso. Lisäksi olisi otettava kaikilta osin huomioon kuluttajansuojelun yleiset vaatimukset.

– –

(3) Vaikka [asetuksella N:o 295/91] on luotu lentomatkustajien perussuoja, liian monelta matkustajalta evätään edelleen pääsy lennolle vastoin heidän tahtoaan. Ilman ennakkovaroitusta tehdyistä peruutuksista ja pitkistä viivästymisistä kärsiviä matkustajia on niin ikään liian paljon.

(4) Yhteisön olisikin tiukennettava asetuksessa säädettyjä suojelua koskevia vähimmäisvaatimuksia matkustajien oikeuksien parantamiseksi ja sen varmistamiseksi, että lentoliikenteen harjoittajat toimivat vapautetuilla markkinoilla yhdenmukaistetuin ehdoin.

– –

(9) Sellaisten matkustajien määrää, joilta evätään lennolle pääsy vastoin heidän tahtoaan, olisi vähennettävä velvoittamalla lentoliikenteen harjoittajat etsimään vapaaehtoisia, jotka voivat luopua varauksistaan tiettyjä etuuksia vastaan, sen sijaan, että matkustajilta evätään pääsy lennolle, sekä maksamalla täysimääräinen korvaus matkustajille, joilta lopulta evätään pääsy lennolle.

(10) Matkustajilla, joilta evätään pääsy lennolle vastoin heidän tahtoaan, olisi oltava mahdollisuus joko peruuttaa matkansa ja saada lippujen hinta takaisin tai jatkaa matkaa tyydyttävissä olosuhteissa, ja heistä olisi huolehdittava asianmukaisesti heidän odottaessaan myöhempää lentoa.”

5 Asetuksen N:o 261/2004 2 artiklassa, jonka otsikko on ”Määritelmät”, säädetään seuraavaa:

”Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

– –

j) ’lennolle pääsyn epäämisellä’ kieltäytymistä kuljettamasta matkustajaa lennolla, vaikka tämä on ilmoittautunut lennolle 3 artiklan 2 kohdan ehtojen mukaisesti, paitsi jos lennolle pääsyn epäämiselle on hyväksyttävät syyt, kuten terveys- tai turvallisuusnäkökohdat tai puutteelliset matkustusasiakirjat;

– –”

6 Asetuksen 3 artiklan, jonka otsikko on ”Soveltamisala”, 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Edellä 1 kohtaa sovelletaan sillä edellytyksellä, että

a) matkustajalla on vahvistettu varaus kyseiselle lennolle ja, jollei ole kyse 5 artiklassa tarkoitetusta peruutustapauksesta, hän ilmoittautuu lähtöselvitykseen

— niitä ehtoja noudattaen ja siinä määräajassa, jotka lentoliikenteen harjoittaja, matkanjärjestäjä tai valtuutettu matkatoimisto on etukäteen kirjallisesti ilmoittanut (sisältää myös ilmoittamisen sähköisesti),

tai, jos määräaikaa ei ole ilmoitettu,

— viimeistään 45 minuuttia ennen julkistettua lähtöaikaa;

– –”

7 Asetuksen N:o 261/2004 4 artiklassa, jonka otsikko on ”Lennolle pääsyn epääminen”, säädetään seuraavaa:

”1. Kun lennosta vastaava lentoliikenteen harjoittaja perustellusti arvioi lennolle pääsyn epäämisen olevan todennäköistä, sen on ensimmäiseksi etsittävä vapaaehtoisia, jotka voivat luopua varauksistaan etuuksia vastaan sellaisilla ehdoilla, joista kyseinen matkustaja ja lennosta vastaava lentoliikenteen harjoittaja sopivat keskenään. Tässä kohdassa mainittujen etuuksien lisäksi vapaaehtoisille on annettava 8 artiklan mukaista apua.

2. Jos vapaaehtoisia ei ilmoittaudu riittävästi, jotta jäljellä olevat matkustajat, joilla on varaukset, voitaisiin päästää lennolle, lennosta vastaava lentoliikenteen harjoittaja voi evätä matkustajilta pääsyn lennolle vastoin näiden tahtoa.

3. Jos matkustajalta evätään pääsy lennolle vastoin hänen tahtoaan, lennosta vastaavan lentoliikenteen harjoittajan on välittömästi annettava hänelle siitä korvaus 7 artiklan mukaisesti sekä autettava häntä 8 ja 9 artiklan mukaisesti."

8 Asetuksen 7 artiklan, jonka otsikko on "Oikeus korvaukseen", 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Jos tähän artiklaan viitataan, matkustajan on saatava seuraavan suuruinen korvaus:

a) 250 euroa lentojen osalta, joiden pituus on enintään 1 500 kilometriä;

b) 400 euroa yhteisön sisäisten lentojen osalta, joiden pituus on yli 1 500 kilometriä, ja muiden lentojen osalta, joiden pituus on yli 1 500 mutta alle 3 500 kilometriä;

c) 600 euroa lentojen osalta, joihin ei voida soveltaa a tai b alakohtaa.

_ _"

9 Asetuksen 8 ja 9 artiklassa, luettuina yhdessä sen 4 artiklan kanssa, säädetään matkustajien oikeudesta lipun hinnan palautukseen tai uudelleenreititykseen sekä niiden, joilta on evätty pääsy lennolle, oikeudesta huolenpitoon.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

10 Pääasian kantajat Rodríguez Cachafeiro ja Martínez-Reboredo Varela-Villamor ostivat kumpikin Iberialta lentolipun reitille La Coruña (Espanja) – Santo Domingo. Lippu koostui kahdesta lennosta: lento IB 513 La Coruñasta Madridiin 4.12.2009 (klo 13.30–14.40) ja lento IB 6501 Madridista Santo Domingoon samana päivänä (klo 16.05–19.55).

11 Iberian lähtöselvityksessä La Coruñan lentokentällä pääasian kantajat selvittivät asetuksen N:o 261/2004 3 artiklan 2 kohdassa säädettyjen edellytysten mukaisesti matkatavaransa suoraan lopulliseen määräpaikkaansa ja saivat kumpikin tarkastuskortit mainituille kahdelle peräkkäiselle lennolle.

12 Ensimmäinen lento viivästyi yhdellä tunnilla ja 25 minuutilla. Iberia arvioi viivästymisen johtavan siihen, että kyseiset matkustajat myöhästyvät Madridissa jatkolennoltaan, joten se peruutti klo 15.17 heidän tarkastuskorttinsa jälkimmäiselle lennolle, jonka ilmoitettu lähtöaika oli klo 16.05. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että saavuttuaan Madridiin he ilmoittautuivat lähtöportilla samaan aikaan, kun matkustajia kuulutettiin lennolle viimeisen kerran. Iberian henkilökunta kuitenkin epäsi heiltä pääsyn lennolle siitä syystä, että heidän tarkastuskorttinsa oli peruutettu ja heidän paikkansa oli annettu toisille matkustajille.

13 Pääasian kantajat pääsivät lopulliseen määräpaikkaansa Santo Domingoon seuraavana päivänä toisella lennolla 27 tuntia myöhässä.

14 Rodríguez Cachafeiro ja Martínez-Reboredo Varela-Villamor nostivat 23.2.2010 kanteen Juzgado de lo Mercantil n° 2 de A Coruñassa ja vaativat tätä velvoittamaan Iberian maksamaan heille kummallekin korvausta 600 euroa "lennolle pääsyn epäämisestä" asetuksen N:o 261/2004 4 artiklan 3 kohdan ja 7 artiklan 1 kohdan c alakohdan säännösten mukaisesti. Iberia on torjunut vaatimukset vetoamalla siihen, että tosiseikoissa, joiden perusteella kanne on nostettu mainitussa tuomioistuimessa, ei ole kyse lennolle pääsyn epäämisestä vaan jatkolennolta myöhästymisestä, koska päätös evätä heiltä pääsy lennolle ei johtunut ylivarauksesta vaan aikaisemman lennon viivästymisestä.

15 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa lisäksi, että Iberia on maksanut asetuksen N:o 261/2004 4 artiklan 3 kohdassa ja 7 artiklassa säädetyn korvauksen seitsemälle matkustajalle, joilta se epäsi pääsyn kyseiselle lennolle Madridista Santo Domingoon.

16 Mainittu tuomioistuin tiedustelee tässä yhteydessä sitä, koskeeko lennolle pääsyn epäämisen käsite yksinomaan tilanteita, joissa lennot ovat alusta alkaen olleet ylivarattuja, vai voidaanko käsitettä laajentaa koskemaan muitakin tilanteita, kuten pääasian kantajien tilannetta.

17 Tässä asiayhteydessä Juzgado de lo Mercantil nº 2 de A Coruña on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Voidaanko [asetuksen N:o 261/2004] 2 artiklan j alakohdassa, luettuna yhdessä sen 3 artiklan 2 kohdan ja 4 artiklan 3 kohdan kanssa, olevan lennolle pääsyn epäämisen käsitteen katsoa sisältävän tilanteen, jossa lennosta vastaava lentoyhtiö epää pääsyn lennolle lipun ensimmäisen matkaosuuden viivästymisen, joka johtuu kyseisestä lentoyhtiöstä, takia, koska se arvioi virheellisesti, etteivät matkustajat saavu ajoissa jälkimmäiselle lennolle, ja antaa toisten matkustajien ottaa kyseisten matkustajien paikat?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

18 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään pääasiallisesti sitä, onko asetuksen N:o 261/2004 2 artiklan j alakohtaa, luettuna yhdessä sen 3 artiklan 2 kohdan kanssa, tulkittava siten, että lennolle pääsyn epäämisen käsite sisältää tilanteen, jossa on kyse yhdestä kuljetussopimuksesta, joka sisältää useita varauksia välittömästi peräkkäisille ja samanaikaisesti lähtöselvitetyille lennoille, ja jossa lentoliikenteen harjoittaja epää joiltakin matkustajilta pääsyn lennolle siitä syystä, että heidän varauksensa sisältämä ensimmäinen lento on viivästynyt, mikä johtuu mainitusta liikenteenharjoittajasta, ja tämä on arvioinut virheellisesti, etteivät kyseiset matkustajat saavu ajoissa päästäkseen jälkimmäiselle lennolle.

19 Tästä on muistutettava, että asetuksen N:o 261/2004 2 artiklan j alakohdan mukaan lennolle pääsyn epäämiseksi luokittelu edellyttää, että lentoliikenteen harjoittaja kieltäytyy kuljettamasta matkustajaa lennolla, jolle tällä on varaus ja jolle hän on ilmoittautunut asetuksen 3 artiklan 2 kohdassa säädettyjen edellytysten mukaisesti, paitsi jos lennolle pääsyn epäämiselle on hyväksyttävät syyt, kuten mainitussa 2 artiklan j alakohdassa mainitut syyt.

20 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämä kysymys pääasian oikeudenkäynnissä perustuu premissiin, jonka mukaan kantajat ilmoittautuivat lennolle Madridista Santo Domingoon asetuksen N:o 261/2004 3 artiklan 2 kohdassa säädettyjen edellytysten mukaisesti. Lisäksi oikeudenkäyntiasiakirjoista ilmenee, ettei pääasian kantajilta evätty pääsyä lennolle siksi, että heidän olisi väitetty jättäneen noudattamatta kyseisiä edellytyksiä, vaan siksi, että heidän varauksensa oli peruttu heidän aikaisemman lentonsa (La Coruña – Madrid) viivästymisen takia.

21 Ottamatta ennalta kantaa mahdollisiin seurauksiin, joita voitaisiin katsoa olevan sillä, että pääasian kantajat saapuivat viivästymisen takia lopulliseen määräpaikkaansa (Santo Domingo) matkavarauksessaan ilmoitetusta aikataulusta 27 tuntia myöhässä, on todettava, että siltä osin kuin kyse on syistä, jotka ovat saaneet lentoliikenteen harjoittajan epäämään pääsyn lennolle matkustajalta, jolla on sille varaus ja joka on asianmukaisesti ilmoittautunut sille, asetuksen N:o 261/2004 2 artiklan j alakohdan sanamuodon mukaan lennolle pääsyn epääminen ei ole sidoksissa kyseisen lennon ylivaraustilanteeseen, jonka liikenteenharjoittaja on aiheuttanut taloudellisista syistä.

22 Mainitun säännöksen asiayhteyden ja säännöstön, johon se kuuluu, tavoitteiden osalta asetuksen N:o 261/2004 johdanto-osan kolmannesta, neljännestä, yhdeksännestä ja kymmenennestä perustelukappaleesta, asetuksen esitöistä sekä erityisesti Euroopan yhteisöjen komission 21.12.2001

tekemästä ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi lennollepääsyn epäämisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen yhteydessä lentomatkustajille annettavaa korvausta ja apua koskevista yhteisistä säännöistä (KOM(2001) 784 lopullinen) ilmenee, että asetuksen antaessaan unionin lainsäätäjän tarkoituksena oli vähentää tuolloin liian suurena pitämäänsä sellaisten matkustajien määrää, joilta evättiin pääsy lennolle vastoin heidän tahtoaan, korjaamalla puutteet asetuksessa N:o 295/91, jonka 1 artiklan mukaan kyseisellä asetuksella vain vahvistettiin yhteiset vähimmäissäännöt, joita sovellettiin, jos matkustajalta evättiin pääsy ylivaratulle säännölliselle lennolle.

23 Juuri tässä asiayhteydessä unionin lainsäätäjä poisti asetuksen N:o 261/2004 2 artiklan j alakohdassa lennolle pääsyn epäämisen määritelmästä viittauksen syyhyn, jonka perusteella liikenteenharjoittaja kieltäytyy kuljettamasta matkustajaa.

24 Näin tehdessään unionin lainsäätäjä ulotti määritelmän koskemaan muitakin tilanteita kuin pelkkää aikaisemmin asetuksen N:o 295/91 1 artiklassa tarkoitettua lennolle pääsyn epäämistä ylivarauksen takia ja antoi sille laajan merkityksen, joka koskee kaikkia tilanteita, joissa lentoliikenteen harjoittaja kieltäytyy kuljettamasta matkustajaa.

25 Tällainen tulkinta saa tukea toteamuksesta, jonka mukaan lennolle pääsyn epäämisen käsitteen ulottuvuuden rajoittaminen niin, että se koskisi vain ylivaraustilanteita, johtaisi käytännössä matkustajille asetuksessa N:o 261/2004 annetun suojan huomattavaan vähentämiseen ja olisi siis vastoin asetuksen johdanto-osan ensimmäisessä perustelukappaleessa tarkoitettua asetuksen tavoitetta varmistaa matkustajien suojelun korkea taso; tämä tavoite oikeuttaa matkustajille annettujen oikeuksien laajan tulkinnan (ks. vastaavasti asia C-344/04, IATA ja ELFAA, tuomio 10.1.2006, Kok., s. I-403, 69 kohta ja asia C-549/07, Wallentin-Hermann, tuomio 22.12.2008, Kok., s. I-11061, 18 kohta).

26 Tästä seuraa, että jos lennolle pääsyn epäämisen käsitteeseen katsottaisiin kuuluvan vain ylivaraustilanteet, pääasian kantajien tilanteen kaltaisessa tilanteessa olevat matkustajat eivät saisi mitään suojaa vaan heiltä vietäisiin mahdollisuus vedota asetuksen N:o 261/2004 4 artiklaan, jonka 3 kohdassa viitataan asetuksen 7–9 artiklan säännöksiin oikeuksista korvaukseen, lipun hinnan palauttamiseen tai matkan uudelleenreititykseen sekä huolenpitoon.

27 Edellä esitetyn perusteella se, että lentoliikenteen harjoittaja epää pääsyn lennolle pääasiassa kyseessä olevien kaltaisissa olosuhteissa, on lähtökohtaisesti sisällytettävä asetuksen N:o 261/2004 2 artiklan j alakohdassa tarkoitettuun lennolle pääsyn epäämisen käsitteeseen.

28 On kuitenkin varmistuttava siitä, ettei – kuten mainitussa säännöksessä säädetään – lennolle pääsyn epäämiselle voi olla hyväksyttäviä syitä, ”kuten terveys- tai turvallisuusnäkökohdat tai puutteelliset matkustusasiakirjat”.

29 Tästä on huomattava, että käyttämällä adverbia ”kuten” unionin lainsäätäjän tarkoituksena on ollut esittää luettelo, joka ei ole tyhjentävä, tilanteista, joissa lennolle pääsyn epäämiselle voi olla hyväksyttävät syyt.

30 Tällaisesta sanamuodosta ei kuitenkaan voida päätellä, että hyväksyttävänä syynä lennolle pääsyn epäämiselle on pidettävä pääasiassa kyseessä olevan kaltaista toiminnallista syytä.

31 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin nimittäin viittaa tilanteeseen, jossa on kyse yhdestä kuljetussopimuksesta, joka sisältää useita varauksia kahdelle välittömästi peräkkäiselle ja samanaikaisesti lähtöselvitetylle lennolle, ja jossa ensimmäinen näistä lennoista on viivästynyt, mikä johtuu kyseessä olevasta lentoliikenteen harjoittajasta, ja tämä on arvioinut virheellisesti, etteivät kyseiset matkustajat saavu ajoissa päästäkseen jälkimmäiselle lennolle, jolloin lentoliikenteen harjoittaja on antanut muiden matkustajien ottaa jälkimmäisellä lennolla niiden matkustajien paikat, joilta on evätty pääsy tälle lennolle.

32 Tällainen lennolle pääsyn epäämistä koskeva syy ei kuitenkaan ole rinnastettavissa asetuksen N:o 261/2004 2 artiklan j alakohdassa nimenomaisesti mainittuihin syihin, koska se ei mitenkään aiheudu matkustajasta, jolta on evätty pääsy lennolle.

33 Ei myöskään voida katsoa, että lentoliikenteen harjoittaja voisi laajentaa huomattavasti tilanteita, joissa sillä olisi oikeus evätä hyväksyttävästi matkustajalta pääsy lennolle. Tällaisesta päätelmästä seuraisi väistämättä, että matkustajalta vietäisiin kaikki suoja, mikä olisi vastoin asetuksen N:o 261/2004 tavoitetta, joka on varmistaa matkustajien suojelun korkea taso tulkitsemalla heille annettuja oikeuksia laajasti.

34 Pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa kyseinen päätelmä johtaisi lisäksi siihen, että kyseisten matkustajien pitäisi vastata lennolle pääsyn epäämiseen luonnostaan liittyvistä vakavista vaikeuksista ja haitoista, vaikka tällainen epääminen johtuu joka tapauksessa vain liikenteenharjoittajasta, joka joko on aiheuttanut itse liikennöimänsä ensimmäisen lennon viivästymisen tai on katsonut virheellisesti, etteivät matkustajat ehtisi ilmoittautumaan ajoissa päästäkseen jatkolennolle, tai on myynyt lippuja peräkkäisille lennoille, joiden osalta käytettävissä ollut aika ehtiä jälkimmäiselle lennolle oli riittämätön.

35 Pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle lennolle pääsyn epäämiselle ei siis voi olla hyväksyttävää syytä, joten sitä on pidettävä asetuksen 2 artiklan j alakohdassa tarkoitettuna lennolle pääsyn epäämisenä.

36 Esitettyyn kysymykseen on vastattava edellä esitetyn perusteella, että asetuksen N:o 261/2004 2 artiklan j alakohtaa, luettuna yhdessä asetuksen 3 artiklan 2 kohdan kanssa, on tulkittava siten, että lennolle pääsyn epäämisen käsite sisältää tilanteen, jossa on kyse yhdestä kuljetussopimuksesta, joka sisältää useita varauksia välittömästi peräkkäisille ja samanaikaisesti lähtöselvitetyille lennoille, ja jossa lentoliikenteen harjoittaja epää joiltakin matkustajilta pääsyn lennolle siitä syystä, että heidän varauksensa sisältämä ensimmäinen lento on viivästynyt, mikä johtuu mainitusta liikenteenharjoittajasta, ja tämä on arvioinut virheellisesti, etteivät kyseiset matkustajat saavu ajoissa päästäkseen jälkimmäiselle lennolle.

Oikeudenkäyntikulut

37 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Matkustajille heidän lennolle pääsynsä epäämisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen johdosta annettavaa korvausta ja apua koskevista yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 295/91 kumoamisesta 11.2.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 261/2004 2 artiklan j alakohtaa, luettuna yhdessä asetuksen N:o 261/2004 3 artiklan 2 kohdan kanssa, on tulkittava siten, että lennolle pääsyn epäämisen käsite sisältää tilanteen, jossa on kyse yhdestä kuljetussopimuksesta, joka sisältää useita varauksia välittömästi peräkkäisille ja samanaikaisesti lähtöselvitetyille lennoille, ja jossa lentoliikenteen harjoittaja epää joiltakin matkustajilta pääsyn lennolle siitä syystä, että heidän varauksensa sisältämä ensimmäinen lento on viivästynyt, mikä johtuu mainitusta liikenteenharjoittajasta, ja tämä on arvioinut virheellisesti, etteivät kyseiset matkustajat saavu ajoissa päästäkseen jälkimmäiselle lennolle.

Allekirjoitukset